

Acte d'inauguració de curs 2026-2027, de la Universitat de Girona

9 d'octubre de 2026

Sr. Josep Calbó, rector de la UdG
Sra. Mònica Roca i Aparici, fundadora i directora d'isardSAT,
Autoritats,
Comunitat universitària,
Benvolguts i benvolgudes,

Fins ara, la universitat garantia l'adquisició d'uns coneixements específics directament associats a l'ocupabilitat i als requeriments de cada professió. Tanmateix, l'avanç de la intel·ligència artificial generativa està transformant radicalment aquest paradigma. Tot i aquesta evolució tecnològica, hi ha principis indiscutibles: en cap universitat no admetríem mai que un futur metge no hagués assolit les competències necessàries per diagnosticar, ni que un arquitecte cometés un error en el càlcul d'una estructura. La rigorositat i la responsabilitat continuen sent pilars irrenunciables en els estudis dels nostres graus.

El darrer informe de l'AQU (Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya) sobre la inserció laboral de les promocions de graus, màsters i doctorats de l'any 2023 —estudiades tres anys més tard— ens aporta dades molt rellevants. D'una banda, constata que la inserció laboral dels graduats a Catalunya és molt elevada i es manté prop de la plena ocupació: 9 de cada 10 persones estan en actiu, tot i que els àmbits de Salut i Enginyeries presenten els millors indicadors d'ocupació, mentre que les Humanitats concentren més dificultats relatives: menys ocupació i una major sobrequalificació.

Segons aquest informe, aquest any 2026 es trenca la tendència de creixement de les persones que continuen estudiant immediatament després de graduar-se. Aquesta realitat ens obliga a reflexionar sobre la necessitat de repensar la docència i d'oferir opcions d'actualització de coneixements al llarg de la vida professional.

Aquestes dades són importants, ja que probablement l'any 2023 és el darrer en què s'han impartit els estudis tradicionals sense la intervenció de la IA generativa.

En un context on els estudiants tenen accés immediat a un volum d'informació ingent —de vegades superior al del mateix professorat—, la resposta de les facultats no es pot limitar a evitar el plagi electrònic. El debat de fons és docent i conceptual: hem d'ensenyar allò que és fonamental i assegurar que la base del coneixement sigui ben sòlida, fomentant el pensament crític, l'ètica i l'empatia que cap tecnologia pot substituir.

La UdG ha elaborat recentment un codi de bones practiques per a l'ús responsable de la IA, una eina dirigida als docents i a l'estudiantat, però que pot ser adoptat per qualsevol organització.

Des d'aquesta mateixa tribuna, l'any passat es denunciava la manca de pressupost i d'atenció cap al col·lectiu de mestres i professorat de primària i secundària, que s'enfronten a una realitat social complexa i canviable amb eines i recursos sovint dissenyats per a un context anterior. Tot i que

l'arribada de població migrant ha estat gradual, no s'hi ha fet front amb el pressupost ni el criteri suficients. Aquest curs 2025-2026 el malestar ha esclatat, i la societat ho ha entès perfectament: calen ràtios més baixes, més recursos, sous dignes, aules específiques i una actualització continuada dels coneixements docents.

No podem mirar cap a un altre costat quan en educació a Catalunya s'hi destina el 4,1% del PIB, una xifra inferior a la mitjana espanyola i encara lluny del 6% aprovat pel Parlament un llunyà any 2009.

L'escola és la base de tot. Les darreres dades de l'informe PISA ens indiquen que no podem baixar la guàrdia. Està en joc la formació dels joves que demà arribaran a les nostres aules universitàries i que posteriorment lideraran el teixit professional i social. Està en joc la normalització de la llengua catalana, que no pot quedar diluïda en un entorn globalitzat, i està en joc el nostre model de comunitat: integradora, acollidora i treballadora.

L'entorn global no és gens propici. En un moment en què hauríem de preocupar-nos de com educar millor per integrar els nouvinguts, de com construir comunitat o de com adaptar-nos a les noves tecnologies, malgastem energia i atenció en conflictes que ens són propers, però que no són desitjats, i que en molts casos resulten difícils d'entendre.

Parlem de guerres, de disputes entre grans blocs polítics per l'extracció i l'apropiació de béns —petroli, minerals estratègics—, pel control dels estrets o per la pervivència d'un sistema colonial antic.

Deia **Stefan Zweig** que els poderosos, mentre projecten una guerra i no estan del tot preparats, parlen molt de la pau. Aquest any hem vist escenificar moltes paròdies parlant de pau, cap d'elles amb la voluntat real de portar-la a terme. Les conseqüències econòmiques de les múltiples guerres que estan provocant dirigents com Trump, Putin o Netanyahu són més que tangibles, amb l'escassetat de petroli, gas, fertilitzants o blat, i la inflació subsegüent que afecta tothom.

La quotidianitat d'aquestes notícies no ens fa oblidar la gran quantitat de morts que s'estan produint a Ucraïna, a Gaza, al Líban, a Cisjordània i ara també a l'Iran, tot per alimentar els desitjos territorials d'uns sàtrapes que actuen fora de tota legalitat internacional. Un patiment enorme, al qual gairebé no parem atenció, però que suposa l'anorreament de pobles sencers, amb infants, joves i famílies amb el futur esberlat.

Els estudiants universitaris de la UdG han de ser conscients del món actual on es juga el seu futur i de les correlacions de forces polítiques, que segurament canviaran les organitzacions internacionals vigents. La geopolítica ha de ser present també en la seva educació.

És pertinent recordar les paraules de l'assagista **Antonio Escohotado**: «*Un país no és ric perquè tingui diamants o petroli. Un país és ric perquè té educació*». La riquesa real no és pas material, sinó ètica i humana.

Fa uns dies, el president de la Cambra de Comerç, Jaume Fàbregas, va recordar-nos el llibre "Per

que fracassen els països” dels economistes Daron Acemoğlu, professor d’economia en el MIT i James A. Robinson, professor d’economia de la Universitat de Harvard, premis Nobel Economia 2024. Li manllevo la cita. Una de les conclusions a què arribaven era que els països que prosperen són els que tenen institucions sòlides. És a dir, la no separació de poders, o la utilització del poder per part de les elits, fa alentir el progrés.

La Universitat és una institució. Que sigui sòlida, duradora i creïble depèn de la mateixa Comunitat Universitària, d’aquest Consell Social i també de la societat on s’insereix. També hi ajudaria un pressupost adient, prop del 2% del PIB català, i un nou model de finançament que sembla dormir en els despatxos oficials,

En aquest inici de curs de la UdG, fem èmfasi en l’educació de qualitat, que fomenti ciutadans crítics, ètics i innovadors. És la part que ens pertoca dins de l’engranatge educatiu.

Posem-hi, per tant, tot el nostre saber i esforç.

Moltes gràcies, i bon inici de curs 2026-2027.